

Příloha k protokolu o SZZ č.: Diplomant: **Mgr. Alena Drápalová**

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Arteterapie

Katedra: Atelier arteterapie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jana Kouřilová, Ph.D.

Datum odevzdání posudku: 20. 5. 2016

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Možnosti využití arteterapie u dětí ve speciální škole

Předložená bakalářská práce se zabývá skupinovou arteterapií s dětmi s různým typem obtíží, které jsou zařazeny ve speciální škole.

V teoretické části autorka prezentuje tři větší oddíly – oddíl zaměřený na vývoj dětí v mladším školním věku a jeho poruchy, oddíl o arteterapii, poté část specificky zaměřenou na arteterapii s dětmi. Teoretická část dle mého soudu trpí tím, že má autorka trochu tendenci některé informace redukovat, zjednodušovat, a to někdy až příliš – takže s formulací některých tvrzení v teoretické části by se dalo polemizovat. Např. na s. 12 uvádí: „Zdrojem lehkého intelektového podprůměru není vrozené poškození mozku nebo nerovnoměrný vývoj, ale sociokulturní faktory.“ Sociokulturní faktory jistě velmi ovlivňují vývoj dítěte, nicméně přesto nelze pominout vliv např. genetických faktorů na rozvoj kognitivních schopností. Podobně dále na s. 12 autorka s přílišnou jednoznačností tvrdí, že lehce podprůměrné děti jsou ve stresu a frustrované z toho, že jsou ve škole přetíženy. Přetížení lehce podprůměrných dětí může jistě snadno nastat, nicméně nepotká všechny tyto děti, tato problematika má velkou variabilitu, je vázána na mnoho dalších souvislostí a okolností. Práce obsahuje řadu takovýchto zjednodušujících tvrzení či „telegrafických“ sdělení.

V praktické části autorka popisuje práci s arteterapeutickou skupinou dětí a prezentuje několik kazuistik věnovaných práci s dětmi mladšího školního věku s různými diagnózami. Kazuistiky jsou trochu povrchněji zpracované, zasloužily by se detailnější uchopení a dotažení. Škoda také, že autorka příliš nedává do souvislosti problémy (diagnózy) jednotlivých dětí a s jejich výtvarnou tvorbou. Někdy autorka také volila ne úplně vhodnou techniku (akvarel) či téma (Adam a Eva), některé tyto záležitosti v závěru BP reflektuje.

Zdá se, že autorce se ne vždy dařilo hledat souvislosti dětské tvorby a jejích možných interpretačních významů, někdy práce působí dojmem, jakoby se pokoušela aplikovat znalosti a témata určená spíše pro tvorbu dospělých na děti (a to ještě děti s diagnózou). Je otázkou, zda je možné dítě např. s dg. PAS (resp. Aspergerův syndrom) vést výtvarně stejným způsobem a se stejnými ambicemi jako „zdravé“ děti či dospělé. Autorka v teoretické části sice zvláštnosti plynoucí z různých diagnóz zmiňuje, ale při samotné práci (volbě témat, interpretaci artefaktů apod.) je nepříliš zohledňuje.

Závěry a doporučení ke kazuistikám jsou spíše stručnější, proto prosím autorku, aby se při obhajobě více zamyslela nad tím, k čemu arteterapeutická práce u jednotlivých klientů vedla, co může být metaforou výtvarného projevu na úrovni jejich prožívání apod.

Po jazykové stránce se zdá, že práce prošla pouze zběžnou korekturou, neboť výskyt přeletů je poměrně významný, včetně opravdu četných chyb v interpunkci (snad na každé stránce!). Výsledný dojem z textu narušují i další formální záležitosti, např. velmi nezřetelné, v textu se ztrácející nadpisy a chybění odsazení textu. Navíc došlo i k chybě ve značení reprodukováných obrázků – na s. 58 je uveden obrázek Čím chci být (autorka dívka A), podle poznámek v textu jde však o téma Jak se cítím ve škole. Reprodukce obrázků Čím chci být a Zážitek z dětství od dívky A zcela chybí. I přes tyto nedostatky ale velmi chválím kvalitně provedené reprodukce dětských artefaktů.

Cením si autorčiny práce v terénu, její snahy propojit poměrně nesourodou dětskou skupinu, nicméně celkově vnímám práci jako příliš rychle danou dohromady, bez hledání hlubších propojení a souvislostí.

Další otázky k obhajobě:

- S jakým cílem zadávala autorka téma Adam a Eva jedenáctiletým dětem?
- Artefakty dívky H. vyznívají v reprodukované podobě velmi tmavě, chladně. Jak by autorka jejich barevnost interpretovala, na co by mohla odkazovat?
- Co autorka myslí termínem „přehození rolí“ u jedenáctileté dívky (týká se dívky H.)?
- Co představuje Zážitek z dětství zpracovaný dívkou H.? Jak by bylo možno interpretovat otazník v hlavě u jedné ze zobrazených postav?
- Na s. 54 u produkce dívky A. autorka zmiňuje u Začarované rodiny tura, kterého dává do souvislosti s oidipovským komplexem – jak je to myšleno? Mohla by kráva odkazovat ještě na jinou symboliku?
- U arteterapeutické práce s dívkou A autorka uvádí jako cíl zařazení různých abreakčních technik, dále už ale nepíše, jak na ně dívka reagovala či jaký byl jejich efekt – mohla by to autorka zmínit u obhajoby?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **VELMI DOBRĚ**

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 20. 5. 2016